

SAVA

zhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrta leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Delegacije.

V torek ob štirih popoldne je bila otvoritvena seja avstrijskega delegacijskega zasedanja. Za predsednika je bil izvoljen grof Sylva-Tarouca, za podpredsednika dr. Leo. Ob začetku seje je dr. Ellenbogen predlagal v znak protesta, da se odgode razprave delegacij tako dolgo, dokler ne zavladajo v Avstriji zopet ustavne razmere in dokler ne skličejo državnega zbora k rednemu delu. Grof Stürgkh je zagovarjal sklicanje delegacij na podlagi paragrafov. Pripovedoval je na dolgo in široko, kako hudo da mu je, da je državni zbor nezmožen za delo. Ellenbognov predlog je bil odklonjen. — Ministrstvo za zunanje zadeve je predložilo delegacijam „rdečo knjigo“, ki vsebuje 826 diplomatskih aktov od 13. avgusta 1912 do 6. novembra 1913. V tej knjigi pa manjkajo najvažnejši dokumenti iz balkanske krize in sicer kakor je izjavil visok uradnik zunanjega ministrstva, iz ozirov na Bolgarsko. Dejal je tudi, da so ravno ti akti najbolj zanimivi.

V sredo ob desetih popoldne je sprejel prestolonaslednik delegate in jim prebral prestolni nagovor. Najzanimivejši odstavek tega nagovora so zahteve militarizma. Le-ta zahteva namreč 1133 milijonov za armado in mornarico! To velikansko svoto zahteva proračun za leto 1914/15. samo za armado in mornarico.

Skupni zahtevek za armado znaša 485,184.415 kron, za 55,445.711 kron več kakor doslej.

Skupni zahtevek vojnega ministrstva (armada in mornarica) znaša 561,451.125 K, za 66,243.211 K več kakor doslej.

Posebni krediti: Za armado 81,310.000 K, za vojno mornarico 101 milijonov, skupaj 182 milijonov 310.000 K. Od te svote odpade na avstrijsko državno polovico 115,949.160 K, na ogrsko 66,360.840 K.

Naknadni krediti za prvo polletje 1914: Za armado 9,445.000 K.

Za nabavo vojnega materiala in za utrdbe zahteva vojna uprava nadaljni kredit v znesku 41.700.000 K in sicer: 32,400.000 K za nabavo

poljskih in težkih havbic, gorskih topov, gorskega havbičnega materiala itd. 7 milijonov za izgradbo trdnjav ob mejah naše države in 2,300.000 K za nabavo vojnih letalnih aparatov, naprav letalnih prostorov, motornih balonov, avtomobilov itd.

Vojno ministrstvo zahteva enkratno, izreden izdatek v višini 426.836.000 K za bojne ladje. Ta izdatek se razdeli na sledeče obroke: 1914/15 — 45,293.509 K; 1915/16 — 100 milijonov K; 1916/17 — 100 milijonov K; 1917/8 — 100 milijonov K; 1918/19 — 81,543.500 K, skupaj torej 426,836.000 K. Zahtevek obsega: Štiri bojne ladje po 24.000 ton, stroški 328,208.000 K; tri križarke po 4800 ton, stroški 46,347.000 K; 6 torpedov po 800 ton, stroški 20,147.000 K; dva podonavska monitorja po 520 ton, stroški 4,884.000 K; transportni parnik za življenske potrebščine s 450 tonami, strošek 330.000 kron; za nabavo dodatnih potrebščin za brodograje 917.000 tisoč kron; za izpopolnitev radiotelegrafične postaje v Pulju in za razširjenje poročevalske službe, 1,100.000 K; popolnitev letalstva 4 milijone kron; za izgradbo pomorskega arzenala, skladišča za municijo in skladišča za pomorske mine in za izgradbo pristanišč 13,211.000 K; za napravo skladišč za premog in transportnih sredstev v glavnem vojnem pristanišču 1,910.000 K; za napravo lansirne štabije za večje daljave 400.000 kron; za izgradbo šibeniškega pristanišča 5,382.000 K.

Popoldne je zboroval odsek za zunanje zadeve, kjer je podal grof Berchtold svoj ekspoze.

Zedinjene države in Mehika.

„Mali vzroki velike posledice,“ tako bi lahko vzkliknil človek, če prebira poročila o vojni, ki je nastala med Mehiko in Zedinjenimi državami. Neposredni povod je bil namreč ta, da se je mehikanski predsednik Huerta branil pozdraviti ameriško zastavo, kar bi naj bilo zadoščenje za pomotno aretacijo nekaj ameriških mornarjev. Niti dognano ni, ali je barka, čigar moštvo so zaprli, res nosila zastavo, a Zedinjene države, to zatrjujejo in ker ni Huerta ustregel zahtevi, je priplul admiral

Fletscher pred Veracruz, izkrcal vojaštvo ter zasedel colninski urad. Pri tem je bilo ubitih okrog 200 Mehikancev in okrog 50 ameriških vojakov.

Kot odgovor na to je Huerta odpoklical mehikanskega poslanika iz Washingtona in bržčas bodo to storile tudi Zedinjene države s svojim poslanikom v Mehiki. Vojna je torej takorekoč formalno napovedana in orožje bo odločevalo.

Ako pa razmere natančneje proučimo, se pa prepričamo, da je vzrok za to vojno iskati drugod. Pozdrav ameriške zastave je pač postranska stvar in le dobrodošel povod. Vzroki te vojne leže globlje, in za nič manj se ne gre, nego za državno samostojnost Mehike, ki je napoti ameriškem imperijalizmu. Zedinjene države so storile prvi korak, to se pravi, prvi korak k absolutnemu gospodstvu cele Amerike.

Javno se šepeta, da je Mehika sklenila z Japonsko ofenzivno in defenzivno zvezo in ravnotako je znano, da ima tako zvezo z Japonsko tudi Angleška. Zedinjene države ali bolje rečeno ameriški kapitalisti, hrepene že dolgo po tem, da bi bila vsa svetovna trgovina odvisna le od njih. Ako bi se Amerikancem posrečilo podjarmiti vse sosedne države, lahko zapro vrata svetovni ekonomski konkurenci in pri tem bi bile najhujše udarjeni Angleška in Japonska, ter ž njima več ali maj vse ostale evropske države.

Da so si Zedinjene države izbrale kot prvo žrtev Mehiko, ima svoj vzrok v tem, da je Mehika najbogatejša država na svetu glede pridobivanja petroleja. To nam kaže najbolj razvoj te industrije. Leta 1907. se je dobilo v Mehiki 1 milijon barelov petroleja; leta 1911. že 14 milijonov barelov, 1912. že 16 in pol milijonov in za leto 1913 se ceni množina že na 24 milijonov barelov.

Svetovna produkcija petroleja je iznašala leta 1912. 47'3 milijonov ton. Od teh je odpadlo na Zedinjene države severoameriške 29'6 milijonov, torej 63'25 odstotkov, na Rusijo 19'4 odstotkov in na Mehiko 4'7 odstotkov. Ostale države skoro ne pridejo v poštev. Tako pridela Rumunija 3'7 odstotkov, vzhodna Indija 3'1 odstotek, Galicija 2'4

PODLISTEK.

—o.—k.:

Na morskem bregu.

Dalje.

„Ti že tukaj? Jako se mi dopadeš v svoji točnosti.“ Njen glas je bolj šepetanje. Spogledava se in se razumeva.

Svoje svilnato ogrinjalo odda natararju. Naroči si kavo, nekoliko pobrška po časopisih in se nagne proti meni. Pridušeno mi reče:

„Prijatelj! Dolžnica ne maram in ne smem ostati. Danes je večer moj.“ Hočem ugovarjati, a strog pogled mi zabrani besedo. Prijazno in skoro užaljeno pripomni:

„Ne bodi malenkosten! — Ne osmeši se! Zate žrtvujem, kar hočeš, toda samo danes. — Vem, da nisi nevreden in zato ne smeš zavreči moje želje.“ Njeno lice navdahne lahna rdečica.

„Samo to mi povej, kaj nameravaš,“ jo prosim. „Ne povprašuj! Samo svoje obljube ne pozabi. Da, obljube . . . Tu se vedi le kot znanec, stene včasih poslušajo in govore.“

Nato obmolčiva oba. Zunaj je ulica že zažarela v luči obcestnih plinovk in ljudje še vedno hite vsak svojo pot. Srečavajo se, se tuje spogledajo in hite dalje. Tujci v rodnem mestu in tujci med tujci. Če srečaš prijatelja, se ti zazdi dobro in ga pozdraviš iskreno in odkritosrčno. Drugače pa samo tuji obrazi, ki govore v jeziku, katerega

ne razumeš, ker si mi tujec. Zamislim se. Poleg mene pa sedi ona in prebira dnevne novice. Mirne so njene poteze, tista skrita tihota v njih, ki bi rada razodevala, a se premaguje in nosi breme naprej. Drugi dan se poznavata in sediva drug poleg drugega kot stara znanca, ki se nazivljata s „prijatelj“. Med nama je pa vendar meglen zastor, za katerim se stvori nedoločni in varljivi. Zakaj sem se jaz navezal nanjo in ona name? Zakaj nisva šla drug mimo drugega kot tujca, ki se mimogrede vidita in potem nikdar? To je tista moč, ki vodi duše po dolgih potih h skupnim ciljem in človek ji pravi — slučaj. Slučaji, ki niso več slučajji in so vendarle brez volje človeka. Njen glas mi prijazno zašepeče:

„Prosim, prijatelj, spremljaj me. Zaupaj mi in ne sumniči v meni nobenih slabih namenov. Glej, voz naju čaka.“ Pogledam skozi okno in na ulici vranca življenja polno kopljeta z nogami, da izpod njihovih podkev žare iskre. Rade volje ugodim njeni želji, ki je zame podarjena dobrota.

Ko sedem poleg nje in se za nama zapro vratca ekvipaže, nasloni svojo glavico na mojo ramo. Njen ogljeno črni pogled je sanjav in njena ustna se zaokrožijo v žalosten nasmeh, ki bi bil rad vesel in skrbi prost. Nekaj, kot kes se poleže v njene poteze, a ona zataji svojo misel. Ljubezni polno jo poljubim, in ona vzdihne: „Ne morem, moram . . .“ Potem pa molčiva celo pot. Ah, kaj bi si pravila, ko se razumeva v pogledu, v vsakem tresljaju roke in v vsakem nasmehu.

Pripeljeva se pred poslopje, ki je enostavno in okusno zidano. Ona mi rahločutno reče:

„Pojdi z menoj, danes si ti moj gost. Ne boj se! Čisto sama bodeva in predbacivati si ne smeš ničesar. Vsaj par trenutkov si lahko privoščiva . . .“

Ko izstopiva, ji ponudim roko in ona se je oprime. Po stopnjicah, s preprogami omehčanimi, prideva s tihimi koraki v prvo nadstropje. Iz ročne torbice vzame ključe in odpre stanovanje.

„Vstopi, prosim,“ mi veli. Povede me v sobo, katero le površno razsvetlujejo žarki od ulice se prikladli.

„Čakaj malo dragi, takoj preženem polumrak.“ Ljubko se nasmehlja in soba je v trenutku razsvetljena. Najmodernejša oprema, s katero bi se lahko ponašal marsikdo takozvanih „boljših“. Pod svetilnikom belo pogrnjena miza in na nji mrzle jedi, okusno in vabljivo položene druga ob drugo. Na stojalcu poleg nje hladilnik, ves zasopjen in v njem steklenica z vitkim vratom. Dopade se ji moje začudenje in potreplja me po licih. Opraviči se in odide v sosednjo sobo. Za seboj spusti težko zaveso, ki trudno pade in se po kratkem valovanju umiri. Oglebam si nekoliko natančneje celo sobo, o kateri se mi še sanjalo ni, da nekoč prestopim njen prag. Na stenah vise slike v zlatih okvirjih in v ozadju veliko zrcalo, ki natančno posnema sliko cele sobe. Klavirja tudi ne manjka in ob njem stoji omarica in na nji polno not. Tam bolj v ozadju, v prijetnem kotu poleg kamina je zofa in krog nje par nizkih stolov. Poleg nje je pa miza in na nji

odstotke in Indija 2,3 odstotke. Na vse druge države pa odpade komaj 1,5 odstotka skupne svote. Ako pomislimo, da je domovina oljnega trusta ravno Amerika, si lahko predstavljamo, da je „petrolejski kralj“ Rockefeller zastavil vse sile, da bi dobil v svoje roke bogate mehikanske petrolejske vrelce. Že l. 1909. se je posrečilo tvrdki Valter Pierce dobiti dovoljenje, pridobivati v Mehiki petrolej. Ta tvrdka se je kasneje spojila z Standart Oil Co. A takratni predsednik Porfirio Diaz ni bil mož, ki bi bil dobiti za denar. Poskrbel je, da je dobila Mehika v inozemstvu denar, ter je na ta način ustvaril protiutež proti unionskemu stremljenju. Leta 1909. so dobili tudi Angleži petrolejsko koncesijo, ter odpade na njih od skupne svote 175 milijonov, ki je investirana v Mehiki v petrolej, svota 75 milijonov. A ameriški milijarderji se ne ustrašijo tako hitro. Rockefeller, kot načelnik Standart Oil Co., je začel boj. Podkupil je dvomljive elemente in ker je Diaz z železno roko hotel ustvariti red v deželi, je tudi sovraštvu proti njemu raslo. Uprizorili so z ameriškim denarjem revolucijo, katera je porodila leta 1911. predsednika Madero. Madero je bil slepo orodje v rokah Unionistov, a kaj kmalu ga je izpodrinil Huerta, ki se zopet postavlja po robu ameriškim zahtevam.

Da je gonilna sila pri vsem konfliktu med Mehiko in Zedinjenimi državami edinole kapital, sledi tudi iz poročila nekega mehikanskega lista. Tako je agent Standart Oil Co. ponudil Huerti še enkrat toliko najemnine, kolikor jo plača sedaj angleška družba. Dalje je ponudil Mehiki 200 milijonov posojila in podal zagotovilo, da ne bo nikdar več izbruhnila revolucija. V nasprotnem slučaju pa je zagrozil, da revolucije sploh ne bodo prenehale. Vsa državna oblast v Zedinjenih državah se nahaja v rokah trusta in interesi Rockefellerja se krijejo z imperijalističnim stremljenjem Zedinjenih držav. Mehikanska pristanišča v tistem oceanu bi bila izvrstna izhodišča ameriške mornarice in nekak protiutež zoper Japonsko. V drugem oziru pa se Amerika ne zadovoljuje z že itak skrajno olajšanim stališčem v konkurenčnem boju, ker ima pred nosom sosedne ameriške države, kamor more dospeti Evropa le po dolgi morski poti. Podkupiti si hoče marveč tudi državne oblasti dosedaj še samostojnih manjših držav, da na ta način fiktivno zapre ameriški trg evropski konkurenci.

Sedanje sovražnosti Zedinjenih držav ameriških torej niso naperjene le proti Huerti, ampak v prvi vrsti proti samostojnosti Mehike, pa tudi Evropi sami. Evropske države, osobito Angleška gotovo ne bo mirno gledala, kako se njeni trgovini zapirajo trgi v srednji in južni Ameriki. Tudi Japonski ne more biti to vseeno in tako se prav lahko sedanji konflikt z Mehiko razširi na vso Evropo in del Azije.

Zaenkrat je torej otvorila Amerika sovražnosti in zasedla Verakruc. Da bo Ameriki z lahka zasesti vsa mehikanska pristanišča s svojim izvrstnim brodovjem, o tem ni dvoma. A odločilen boj se ne bo bil na morju, nego v notranjosti dežele. To bo pa za Zedinjene države trd oreh, osobito sedaj, ko se pričinja v Mehiki čas deževja. V deželi manjka širokih cest in ravnin. Mehika je gorata dežela in najmanj 100.000 mož bo treba, ako naj se misli na uspešni boj. A tudi v drugem oziru so se v Washingtonu nekoliko uredili. Kakor znano, se je proti sedanjemu diktatorju Huerti ustanovila

takozvana stranka konstitucionalistov, kateri poveljuje Pancho Villa in general Caranza. Dočim so Zedinjene države računale s tem, da jim bodo konstitucionalisti pomagali, bodo le ti bržčas vsi potegnili s Huerto, da ubranijo domovino grabežljivih prstov Zedinjenih držav. Mehika ima okrog 14 milijonov prebivalcev in z lahka postavi eventuelno cel milijon milice na bojno polje. Da proti taki armadi, ki je povrh tega vajena vednih bojev, ne bodo Zedinjene države imele lahkega stališča, je umevno. To menda že tudi uvideva ameriška vlada, kajti nje predsednik Wilson hiti zatrjevati, da boj ne velja Mehiki, nego samo Huerti.

Bodisi že kakorkoli, dejstvo je, da se boj v resnici ni pričel radi malenkostnega in smešnega dogodka z zastavo, nego radi stremljenja ameriškega kapitala, da si popolnoma podjarmi i srednjo i južno Ameriko, ter tako uniči vso tujo konkurenco.

Bomo videli, kako bo ta kapitalistični boj končan.

O razvoju naše industrije in trgovine.

Konec.

Vsled prometnih sredstev se uspehi ali neuspehi v gospodarskem življenju enega kraja ne omeje samo na dotični kraj, temveč se njih posledice pojavijo tudi še drugod, tako da jih končno manj ali več občuti na lastni koži vsak gospodar. V tem oziru so naši klerikalci sila mnogo grešili pri zadnjih polomih in kaže se, da še vedno nočejo kreniti na drugo reelnejšo pot. Dovolj naj bo že enkrat rekriminacij o „Glavni“ in „Agromerkurju“, in če ne morete pokazati prave poti, raje molčite. Vprašanje je, če si s praznim norčevanjem in neumestnimioticami v gospodarskem oziru ne škodite več, kakor pa si v strankarskem pogledu sploh morete koristiti.

To naj bi bila kratka dobrohotna navodila, kako je smotreno in z gotovimi koraki napredovati posamezniku in kako narodu skupno. Konečno pa še nekaj o splošnem položaju naše, v povojih se nahajajoče industrije in trgovine, katera slednja naj ne bo samo posredovalka z nakano tujih produktov, marveč naj pospešuje gospodarstvo in delo lastnega naroda.

Omenili smo že tržaški emporij, ta je in mora biti naš cilj. To je središče, ki mora dati smer našemu narodnemu gospodarstvu in iz katerega morajo v slovenske dežele prihajati blagodejni žarki popolne gospodarske osamosvojitve našega naroda. Preko Trsta imamo najkrajši stik z našimi južnimi brati in tam moremo izmenjavati z njimi svoje potrebščine in oddajati svoje produkte na slovanski jug in na jadransko obal, kjer je za nas Slovence v vsakem oziru dovolj kruha. Če polagoma industrijaliziramo slovenske pokrajine, bomo našli tam doli vedno dovolj potrebe za naše produkte, nasprotno pa imamo premajhno kmetijstvo, da bi mogli odklanjati takozvane kmetijske proizvode svojih južnih bratov. Rabimo pa na tako važnem torišču, kakor je Trst, za katerega se v zadnjem času potegujejo z vsemi svojimi silami Lahji in Nemci, dobrih trgovcev, ki bodo na gospodarskem polju najboljša vez med posameznimi vejami jugoslovanstva. Nikamor drugam ne moremo, ne na sever in ne na vzhod in zahod, kjer smo obdani

od samih narodnih sovražnikov, ki gotovo ne bodo pospeševali našega gospodarskega napredka in gorje, če nam Nemci iztrgajo Trst, potem smo obkoljeni. Iz tega pa jasno vidimo, kako globoko posega gospodarsko življenje v narodnost ali pa nasprotno, da je eno od drugega odvisno in da nam v obeh ozirih more biti pomagano samo tedaj, če imamo na vseh mestih sinove svojega naroda. Za enkrat imamo v Trstu dokaj ugodne pozicije in v narodnem oziru dobre branitelje in treba nam je osredotočiti vse naše sile tam doli, kjer se identificira narodnost z gospodarstvom.

Na naših domačih tleh imamo pa dokaj nemške industrije. Te ne smemo brez potrebe preganjati z neprevidnim obdačenjem, temveč moramo gledati, da jo pridržimo, četudi bi bilo seveda za nas ugodnejše, ko bi prišla v naše roke. Zaenkrat se moramo in moramo samo učiti od nje in če bomo stopali v gospodarskem oziru po istih potih kakor nemška industrija, potem si jo s časoma gotovo osvojimo, za kar imamo že par dokazov.

Uvodoma smo povdarjali, da je v našem narodu dovolj svojstev za lep razvoj narodnega gospodarstva. Naša dolžnost je, da te lastnosti gojimo, ne pa da jih z nesmiselnim zabavljanjem in blatenjem gospodarskih podjetij razdiramo in uničujemo. Slabe temelje gospodarskih institucij je pravočasno popraviti, novi pa se morajo takoj v začetku dobro položiti, za kar imamo sedaj že dovolj jasnih in svarečih vzgledov. Potem nam uspehi ne izostanejo, ljudstvo bo imelo doma dosti kruha in se ne bo izseljevalo, kar je rakrana na telesu našega narodnega gospodarstva.

POLITIČNI PREGLED.

Bolezen našega cesarja.

Oficijozno se poroča iz Schönbruna, da se obrača bolezen našega cesarja na bolje. Cesar je noč dobro prebil. Nazadovanje katarja traja naprej. Splošno se počuti cesar razmeroma dobro.

Sestanek načelnikov strank.

Po inicijativi socijalnih demokratov je sklical predsednik poslanske zbornice Sylvester na 4. maj sestanek načelnikov parlamentarnih strank, da se posvetujejo o delazmožnosti parlamenta. Za tako konferenco so se izrekle vse stranke, očiten znak, da je splošno vse nezadovoljno z absolutistično politiko grofa Stürgkha. Ta konferenca načelnikov naj bi se v bistvu bavila z vprašanjem, če se da najti podlaga za nova pogajanja med Čehi in Nemci. Od uspeha teh pogajanj naj bi bilo potem odvisno, ali se parlament poleti sestane ali ne. Velik del poslancev pa s tem ni zadovoljen. O proračunski pravici parlamenta ni dvoma. Tudi sicer pri najširši uporabi § 14. se ni proračun sprejel z zasilno naredbo, ne da bi bil predložen parlamentu. Sklicanje konference načelnikov strank je torej samo sredstvo, doseči zopet ustavne razmere. Če bi bila konferenca brezuspešna, akcija za sklicanje parlamenta vendar ni ubita.

Švihova afera.

13. majnika se prične pred porotnim sodiščem v Pragi obravnava proti odgovornemu uredniku „Narodnih listov“ dr. Hellerju, ki ga toži dr. Šviha. Dr. Šviha je prosil pristojna ministrstva, da odve-

šatula . . . Zazrem se zopet na težko zaveso. Razdeli se in ljubek nasmeh se mi prijazno vsesa v prsa. Čarobnost njenih usten bi vjel kot ptico zlatorepko in jo zaprl v kletko svojega srca. — Nadejala si je ljubko domačo obleko. Valovito se ji spušča po vitkem telesu in vendar hoče izražati oblike, ki se skrivajo za njo. Okoli njenega labudovega vratu visi zlata verižica in na nji zlat obesek.

Stopim bliže in hočem priviti njeno vitko telo k sebi. Ona mi pa odkima in mi pomenljivo reče: „Pozneje!“ V meni zakipi, a potrepljaj njene nežne roke mi pomiri željo, ki je hotela streti verige.

Ponudi mi stol poleg sebe, ponudi mi okusno servirane jedi in jaz se poslužujem. Ponuja mi in ponuja in nazadnje moram odkloniti. V kozarec mi natoči rujne pijače, oba dvigneva kozarce in trčeva na skupno zdravje. Ona se dotakne kozarca le z ustnicami in nekoliko posreba. Ko spijem prvi kozarec, mi natoči še drugega.

„Oj, ti črnooka ljubica! Naj se tvoja ustna dotaknejo kozarca in izpijem, pa naj je tudi strup!“

„Ne bilo bi vredno, dragi moj.“

Po končani južini, mi namigne in jaz ji sledim. Povede me do zofe, na katero se vsede in pokaže poleg sebe. Iz črne šatule mi ponudi vitke cigarete. Poljubim ji roko, poljubim ji čelo in rdeča ustna. Leno se dviga dim in obstaja gori pod stropom. Skozi meglen pajčolan se gledava in v njenem očesu je vstala tista misel, ki privoli, ne da bi se branila. Moja roka zdrči na njeni beli vrat in v objemu zašepečem besede — razumljive

nji in meni. Njeno telo se strese. Ko hočem pogladiti njeno lice, se roka natakne na zlati verižici, ki se odpne in ostane v roki. Hočem se opravičiti, a ona mi s poljubom zabrani in mi reče:

„Ker je slučaj tako hotel, obdrži, kar imaš v roki. Hrani in čuvaj svoj spomin name!“ Ogle dam si natančneje in v obesku zapazim njeno sliko. Nežno jo poljubim in zašepečem zahvalo ljubezni, ona me pa pogladi po laseh in mi govori:

„Pusti to! Danes sem tvoja, samo tvoja. Da, danes, prijatelj, a jutri . . . Ne premišlujva, zagrabiva trenutek in ga zaužijva. Pojdi moj dragi, moj edini!“

Prime me za roko. Tesno se oprime njena alabastrova roka moje. Skozi tisto težko zaveso me povede v sosednjo sobo. Polmrak . . . le motna, rdečkasta luč razliva na posteljo opojne in sladkotrudne žarke — — — — —

Dalje.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

Troje vrst angleških egiptovskih posadk sem videl v Kajiri. Dvoje kolonijalne čete, prve oblečene v čisto tropične obleke, rumenkasto platno z enake barve tropičnim slamnikom na glavi, menda ekvatorijalno moštvo in Nubijce v modri, z belimi trakovi obšiti uniformi. Pravo angleško moštvo, ki kar izgine med množico temnopoltnikov, nosi rdečo

bluzo, temne hlače in enake barve čepico, slično ruski furajki.

Pisan je nastop tega moštva. Pred četo, kakor pri nas godba z našimi instrumenti s afriškimi godci, ki pihajo svoje lastne „koračnice“ v godala, kar se da. Med njimi razbija bobnar z vsemi močmi in činelar tolče, da bi kmalu vse razbil. Hrup je, da ni čuti grmečega Boga!

Na čelu in ob strani koraka ali jezdi par angleških častnikov, deloma še golobradcev, inče — vse črno rujavo! In vendar je vsa množica čisto navaden stroj v rokah maloštevilnih zapovednikov. Čudovita je moč evropskega duha nad orientalsko — vsaj zdaj še — nesmiselno maso!

Simpatično je bilo dejstvo, da tamošnji oficirji izven službe ne nosijo orožja. Pred kavarno Egyptienne sprehajal se je golobrad mladenič, star dobrih 20 let, modrih oči, rumenih las, čisto severnjak, z več tovariši, vsi brez sabelj, poslušal godbo in tolkel z jahalno paličico takt godbe po škornjih. Seveda naši gg. častniki mislijo, da izgube na časti, če ob vsaki priliki in nepriliki ne žvenkečejo z bridko sabljico, s katero vceppljajo tudi neoboroženim civilistom — navadno ali brez povoda — krvavo spoštovanje pred dostojanstvom c. i. kr. oficirskega kora. Da; A. E. S. O. U.

Zelo se hvali razgled s citadele. V trenutku ni bil čas zato. Iz Nila je plula pod vplivom močnih solčnih žarkov para in zastrinjala z lahko meglo pogled na krasno, pod menoj ležečo okolico. Torej drugokrat.

dragoceno rimsko kupo, ki so jo našli pri izkopavanju v Šopronju. Britski muzej je Zettelju ponudil 240.000 kron za to kupo.

Zasluzena kazen. Iz Stettina poročajo: V soboto se je vršila pred tukajšnjim vojnim sodiščem razprava zaradi mučenja vojakov. Devet podčastnikov in sergantov je bilo obsojenih na 4 do 8 mesecev zapora.

Bratovska ljubezen. V Resini je prišlo do prepira med bratoma Cozzolino. — Eden od bratov je mestni svetovalec in odvetnik, drugi pa višji gozdar. Oba stanujeta s svojimi sinovi v isti hiši. Očeta sta zgrabila za puške in tudi sinovi so se oborožili. V jedilnici je prišlo do boja. Sorodnik, ki je skušal posredovati, je bil ustreljen, oba brata težko ranjena, sin starejšega brata pa lahko ranjen. Sin mlajšega brata je pobegnil in ga zasleduje orožništvo.

Upor kaznjencev. Kaznjenci kaznjenške kompanije v Aniane pri Montpellierju so se uprli. 48 jih je pobegnilo. Izvršili so razne zločine. Orožniki in kmetje so šli na lov kaznjencev, ki so pobegnili v gozdove. Stirinajst so jih že vjeli. — Iz Petrograda poročajo: V kaznilnici v Žitomereu se je uprlo 86 kaznjencev, ker so slabo ravnali z njimi. Poklicati so morali vojaštvo, ki je nastopilo z orožjem. Šest kaznjencev in en paznik so bili ustreljeni.

Književnost.

Rado Murnik: Lovske bajke in povesti. I. zvezek Knjižnice Slovenskega Ilustrovanega Tednika. Elegantne priročne knjižnice v žepnem formatu doslej še nismo imeli; zdaj pa je začela izhajati K. S. I. T., da izpolni to vrzel. Prvi zvezek prinaša Murnikove lovske humoreske, bajke in povesti v obliki, ki se mora imenovati vzgledna. Papir je fin in trpežen, črke moderne in lahko čitne, format eleganten in trda vezava prav lična za naslovno sliko H. Smrekarja. Dvanajst spisov, večinoma humoristnih, je v tej knjigi, vsi pisani v krasnem jeziku in s temperamentnim slogom, ki privlačuje in zanima vseskozi. Iz lovskega življenja so zajete le povesti, a seveda igrajo ulogo večinoma le takozvani nedeljski lovci; zato je ta knjiga zabavna za vsakogar, čeprav ni lovec ali ribič. Povesti niso ponatiski iz S. I. T., nego jih je humoristih iznova priredil za to knjižnico. Ker se vsakdo rad smeje, ter si poslaži življenje s humoristnim berilom, bo ta Murnikova knjiga vseobče dobrodošla. Ime Rado Murnika, našega prvega humorista, že jamči za kakovost te njegove nove knjige. Vse njegove prejšnje humoreske je sprejela naša publika z veseljem, saj je naša književnost na hmostih zelo uboga. Zato smo prepričani, da s tem prvim zvezkom K. S. I. T. humora željnim čitateljem in društvom prav posebno ustrezemo. Elegantno vezana knjiga R. Murnik „Lovske bajke in povesti“ obsega 192 strani ter stane v upravnističtvu Slov. Ilustr. Tednika (s poštnino vred) in po knjigarnah K 2.50. — Kdor pa se naroči na knjižnico Slov. Ilustr. Tednika, dobi to knjigo za samo K 1.60, kajti naročnina za prvi letnik knjižnice, ki bo obsegal 5 knjig, znaša le 8 K. Naročnina se lahko plača ali vsa naenkrat ali v dveh obrokih po 4 K ali pa v štirih zaporednih mesečnih obrokih po 2 K. Pet elegantno vezanih izbornih knjig za samo 8 K! Naročite se na Knjižnico Slovenskega Ilustr. Tednika!

Slovenskim pisateljem! Narodno obrambno društvo izda tudi za leto 1915. koledarček „Branibor slovenski mladini“. Zato se obrača do slovenskih pisateljev z vljudno prošnjo, da bi prispevali za ta koledarček, bodisi v prozi ali v poeziji. Vsebina prispevkov naj ima namen, vzbujati v mladih srcih ljubezen do rodne grude in rodnega jezika ter okrepjevati v mladini narodno zavest in narodni ponos. Prispevki naj se pošiljajo na društvo „Branibor“ v roke urednika Rada Pustoslemška v Ljubljani do 1. julija t. l. Slovenske liste prosimo, da ta poziv ponatisnejo.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo
ima v nedeljo, dne 3. maja 1914
ob 11. dopoldne v pisarni tiskarne

redni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo upravnega sveta in nadzorstva,
- 2.) Potrjenje letnega računa za leto 1913,
- 3.) Razdelitev čistega dobička,
- 4.) Izvolitev upravnega sveta in nadzorstva,
- 5.) Služajnosti.

V Kranju, dne 23. aprila 1914.

Upravni svet.

Odhod vlakov iz Kranja proti:

Ljubljani	6 ⁵²	Samo ob nedeljah in praznikih	9 ⁰⁸	10 ³³	3 ³⁸	Samo ob nedeljah in praznikih	7 ³³	10 ⁵⁰
Jesenicam	6 ⁵⁶		7 ⁴⁹	9 ⁵⁹	12 ³²		4 ⁵⁰	7 ²⁹
Trzinu	7 ¹⁰			12 ³⁶	4 ⁵²		7 ⁴⁰	Samoned. in prazn. 11 ⁰⁰

Pisarna za urejevanje splošnih
gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Perspektivi na razpolago. 120 52—36

Genik jedil in pijač

priporoča cenj. gostilničarjem
tiskarna „Sava“ v Kranju.

Na Goreniskem se odda
1000 johov velik lov
na gamse. 84 3—4

Natančnejše podatke v upravnističtvu „Sava“.

Med dobrimi najboljše so

Puch-kolesa

Pfaff

šivalni stroji

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK

Zloga šivalnih strojev in dvokoles
LJUBLJANA, SODNA UL. št. 7.

zravnosodnije.

33 26—6

Advokat Anton Levec

c. kr. višje deželne sodnije svetovalec v p.

90 3—1

uljudno naznanja, da je otvoril svojo pisarno v
Kranju v prostorih nekdanje dr. Kušarjeve pisarne.

Kazenski zagovornik

dr. Beno Sabothy

91 3—1

uljudno naznanja, da se je preselil v Kranj, kjer
posluje v prostorih nekdanje dr. Kušarjeve pisarne.

Preselitev brivnice.

Slavnemu občinstvu iz mesta in dežele uljudno naznanjam, da
sem se preselil

v hišo g. V. Belca
nasproti Merkurja.

V novih prostorih sem otvoril popolnoma na novo urejeno higijenično
brivnico ter imam v zalogi vsa toaletna in kosmetična sredstva,
kakor ženske kite, podlage, mrežice itd.

Priporočujoč se za obilen poset
89 3—2 z odličnim spoštovanjem

J. Šimunac
brivec v Kranju.

Obenem naznanjam, da sem opustil brivnico na Glavnem trgu.

Odda se takoj stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami.
Podatki pri upravnistvu tega lista.

Več parcel t. j. njiv in gozdov, ležečih v Brezji in Vojvodnem gozdu se takoj proda iz proste roke.

Pojasnila daje Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev J. Rozman, Kranj.

"L.K." ČAJÍ
London

so
svetovnoslavni!

164 20-18

Glavna zaloga pri Peter Majdiču
Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

Ceniki na zahtevo zastoj.

Šivalni stroji in kolesa
Tovarniška zaloga
Iv. Jax-a v Ljubljani
Dunajska cesta št. 15

79 26-4
priporoča svoje najbolj priznane šivalne
stroje za pletenje (Strickmaschinen) in
pisalne stroje.

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg

20 52-16

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov
za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke,
ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

Kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga šivalnih strojev in potrebščin. Ravno tam
gostilna, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem
vedno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Spominjate se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holz hacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža,
je slavnemu občinstvu vsak delavni
dan od 8. ure zjutraj do 5. ure po-
poldne in ob nedeljah od pol 8. ure
zjutraj do 11. ure dopoldne, izven ve-
likih praznikov na razpolago.

52-18

16 52-18

Edina trgovina
delikates
v Kranju!

Zdravko Krajnc

trgovec s špecerijami
in deželnimi pridelki
v Kranju

Kavarna in
zajtrkovalnica.

Kam pa prijatelj? —
V kavarno „Zvezda“
Kaj je tam? —

Velik zračen lokal tik parka,
biljarda na razpolago,
z izvrstnimi delikatesami in specialitetami: ti postrežejo točno
za mal denar ob vsakem času, obenem se naslajaš ob divnih
zvokih svetovnoznane **Paganinijevega orkestra**.
Bravo, dovoli da te spremim.
Ravno tega sem si zaželel.

Spomlad!

**Najstarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

pomladansko sezijo

svojo bogato zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške
obleke, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

3 52-18

Spomlad!

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA št. 3.

12-15

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.

Denarnega prometa do konca leta 1912 **700 milijonov kron,**
vlog **42 mil. 500 tisoč K,**
rezervnega zaklada **1 mil. 330 tisoč K.**

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

brez odbitka rentnega
davka.

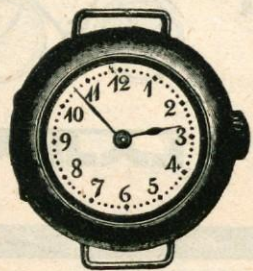
4 3 / 4 0 / 0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

10 52-18

9-18

Najbolje in najceneje se kupi pri tvrdki

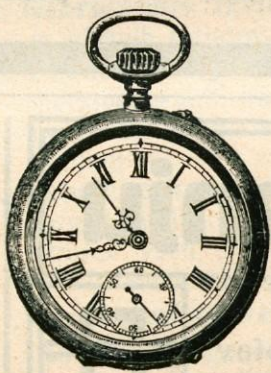
RUDOLF RUS preje
H. SUTTNER

v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

M. RANT :: KRANJ

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki

Trbovljski in češki premog.

8 52-18

Otroški vozički

radi opustitve po zelo znižanih cenah.

Razna vrtna in poljska semena.

Modni salon

68-7

A. Adamič - Kranj

Podružnica v hiši g. M. Mayr

naznanja častitim damam, da je došla ravnokar **velika izbira**
najmodernejših

dunajskih in pariških modelov

in se bodo isti prodajali dokler kaj zaloge radi pomanjkanja pro-
storov po zelo ugodni ceni. — Velika izbira krasnega nakitja.
Prepričajte se v konkurenčnih cenah predno si nabavite. — Žalni
klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno in ceno izvršujejo.

CYCLES
KINTA
K.C.L.

Zahtevajte
cenik.

KINTA-KOLESA

so splošno priljubljeni, ker so nedosežni v
teku in trpežnosti. Blagovolite si jih ogledati
pri tvrdki

KARL ČAMERNIK & Ko.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji,
avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža.

7-17

LJUBLJANA

samo Dunajska cesta 9-12

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

6-18

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4 3 / 4 0 / 0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.